

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน
เสื่อโก้วทิวาธรรมศาสตร์ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
 - 2.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
 - 2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย
 - 2.3 ขั้นตอนการวิจัย
 - 2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.5 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูด้านการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน
เสื่อโก้วทิวาธรรมศาสตร์ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำไปประยุกต์ใช้ใน
หน่วยงานทางการศึกษาอื่นให้เหมาะสมกับบริบทและมีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย

1.2 กลุ่มเป้าหมายได้แก่

1.2.1 ครูโรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ จำนวน 23 คน ที่สมัครใจเข้าเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

1.2.2 นักเรียนโรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์โดยการสุ่มอย่างง่ายนักเรียนโดยวิธีการจับสลากระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน รวมจำนวน 242 คน ดังนี้

- 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 42 คน
- 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 41 คน
- 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน
- 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 39 คน
- 5) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 41 คน
- 6) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 39 คน

1.2.3 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ โดยการเลือกผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใน ข้อ 2.1.2.2 รวมจำนวน 242 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย จำนวน 26 คน ประกอบด้วย

2.1 วิทยากร 2 คน

2.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 24 คน

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart. (ประวิต เอราวรรณ. 2545 : 142) ดำเนินการ 2 วงรอบ ดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นวางแผน (P : Planning)

3.2 ขั้นการปฏิบัติการ (A : Action)

3.3 ขั้นการสังเกตการณ์ (O : Observation)

3.4 ขั้นการสะท้อนผล (R : Reflection)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 4 ชนิด คือ

4.1 แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ก่อน และหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมี

ลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 24 ข้อ

4.2 แบบสังเกต เป็นแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ใช้บันทึกการสังเกตการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อโก้กวิทยาสรรค์ ในช่วงของการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการปฏิบัติจริง

4.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อโก้กวิทยาสรรค์

4.4 แบบประเมิน เป็นแบบประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน นำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ตรวจสอบให้คะแนน และจัดหมวดหมู่ แยกประเภทเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบ ใช้เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นรายบุคคลและโดยรวม โดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และร้อยละ

5.2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน วิเคราะห์โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อโก้กวิทยาสรรค์ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหา

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และสาเหตุของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเสื่อโก้กวิทยาสรรค์จากการรายงานการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และจากผลสรุปการ

สำรวจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อ ไร่แก้ววิทยาสรรค์ ในการประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งระบบปีการศึกษา 2548 มีมาตรฐานคุณภาพหลายด้านควรปรับปรุงแก้ไขเร่งด่วน ดังนี้ ปัญหาครูที่ปรึกษาไม่เข้าใจในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนไม่เข้าใจในการดำเนินงานที่ดีพอ ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติ ไม่นำปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมาดำเนินการแก้ไข ครูที่ปรึกษามีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนน้อย ขาดการติดตามผลการเรียนนักเรียนขาดการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบชัดเจน ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังของครูทุกคน เนื่องจากคิดว่ามีหน้าที่สอนอย่างเดียว ปัญหาผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา ขาดการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง ขาดการนิเทศ กำกับติดตามและขาดการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 2 ผลเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. วงรอบที่ 1 ใช้กิจกรรมในการพัฒนา 3 กิจกรรม ได้แก่

1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการเมื่อวันที่ 10-11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 สะท้อนจากการสังเกต พบว่า บรรยากาศในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นไปตามขั้นพิธีการของการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ สิ่งที่สังเกตตามความเป็นจริงพบว่า วิทยากรมีความพร้อมในด้านความรู้ ทักษะนำเสนอและถ่ายทอด การให้การชี้แนะและมีทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านให้คำปรึกษา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีโดยสังเกตได้จากการให้ความเป็นกันเองกับผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการศึกษาเช่น ให้ความสนใจในการศึกษาเอกสารประกอบ การศึกษากรณีศึกษา การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการที่ตรงเวลาตามที่วิทยากรกำหนด สามารถฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้เป็นอย่างดี ทั้งกล้าที่จะซักถามหรือแสดงความคิดเห็นในขณะที่ร่วมกิจกรรม สามารถจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษาได้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบของกลุ่มเป้าหมายคือผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยหลังประชุมเชิงปฏิบัติการมากกว่าก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 24 คน มีคะแนนทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมากกว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการทุกคน

สรุปได้ว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูที่ปรึกษาโดยรวมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น

1.2. การศึกษาดูงาน ประสานงานกับ โรงเรียนที่ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้มาตรฐานคือ โรงเรียนบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น และ โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยศึกษาขั้นตอนการดำเนินงาน เอกสารการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างการศึกษาดูงานของผู้ร่วมวิจัย ณ โรงเรียนบ้านไผ่ อำเภอ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น และ โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ศึกษาดูงานได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน คือ ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริม ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ได้เป็นอย่างดี

1.3 การฝึกปฏิบัติจริง การฝึกปฏิบัติจริง ดำเนินการระหว่างวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 - วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2550 ผลการปฏิบัติจริงสะท้อนจากความสามารถในการดำเนินการตามคู่มือครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1.3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษากลุ่มเป้าหมาย ได้ดำเนินการจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะทำให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนจะต้องใช้เวลาในการดำเนินการและจะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องซึ่ง ได้แก่ ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียนและเพื่อนนักเรียน ซึ่งถือได้ว่าระเบียบสะสมนักเรียนมีความสำคัญต่อการติดตามดูแลนักเรียน ดังนั้นข้อมูลที่บันทึกลงในระเบียบสะสมนั้นจะต้องมีความถูกต้องเหมาะสมกับสภาพการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งขึ้นอยู่กับการบริหารของโรงเรียน เพื่อการนำมาใช้ในการติดตามนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งผลจากการปฏิบัติตามปฏิทินปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่ม ผู้ร่วมศึกษาวิจัย จำนวน 24 คน ซึ่งพบว่า สามารถดำเนินการจัดระเบียบสะสมของนักเรียนในความรับผิดชอบได้ครบทุกคน และสามารถจัดเก็บระเบียบสะสมนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ

1.3.2 การคัดกรองนักเรียน การปฏิบัติงานคัดกรองนักเรียนของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่าสามารถที่จะดำเนินการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางโดยการประเมินในหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ การใช้ระเบียบสะสมหรือแบบบันทึกข้อมูลนักเรียน การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจากระเบียบสะสม การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) การใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองของนักเรียน การบันทึกผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล

สรุปผลการคัดกรองนักเรียนในกลุ่ม การพิจารณาคัดกรองนักเรียนของตนเองออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาได้ครบทุกคน การคัดกรองนักเรียนของตนเองเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาถูกต้องตามเกณฑ์การคัดกรอง ได้ครบทุกคน

1.3.3 การส่งเสริมนักเรียน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติ และป้องกันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ช่วยให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากยิ่งขึ้น ช่วยป้องกันกลุ่มปกติมิให้กลายเป็นกลุ่มเสี่ยงและเป็นการช่วยพัฒนากลุ่มเสี่ยงให้มาเป็นกลุ่มปกติ ดังนี้

1) โครงการส่งเสริมทักษะพัฒนาการดำรงชีวิต นักเรียนให้ความสนใจเพราะได้รับความรู้ที่แปลกใหม่ทั้งวิทยากรผู้ให้ความรู้ นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตของนักเรียน

2) การอบรมนักเรียนที่หน้าเสาธง เป็นกิจกรรมที่ได้ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ให้ความรู้ และอบรมแนะนำตักเตือน ซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี

3) กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) พบว่า ครูที่ปรึกษามีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีความรัก เอื้ออาทร และเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน มีการอบรมเรื่องระเบียบวินัย การแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการใช้สถานที่ตามความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม ไม่ยึดห้องเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะพบครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจในแนวปฏิบัติที่ตรงกัน มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีการนำเสนอข่าวสารและเนื้อหาสาระความรู้ใหม่ เกิดความผูกพันระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียน ได้เปลี่ยนการใช้ชื่อครูที่ปรึกษาใหม่ เป็น “พ่อครู-แม่ครู” และนักเรียนก็เป็นลูกในครอบครัวเดียวกัน

4) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษา เป็นกิจกรรมที่มุ่งหวังที่จะให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึง การเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งผลการจัดกิจกรรมนั้นพบว่านักเรียนสามารถผ่านการประเมินผลการจัดกิจกรรมได้ทุกคน

1.3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

1) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) พบว่า ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจที่โรงเรียน เอาใจใส่บุตรหลาน ครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองมีความเป็นกันเอง ผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแก้ปัญหาพฤติกรรม อยากมีการจัดประชุมทุก ๆ ภาคเรียน และผู้ปกครองได้แสดงความเป็นห่วงอยากให้ทางโรงเรียนช่วยเหลือก็คือการแก้ผลการเรียน 0, ร, มส, ของนักเรียน ซึ่งพบว่ามีจำนวนมาก นอกจากนั้นก็เป็นพฤติกรรมโดยทั่วไปของนักเรียน จากการสำรวจพบว่ามีผู้ปกครองของนักเรียนบางคนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนได้ เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนไปทำงานที่ต่างจังหวัด จึงไม่สามารถเดินทางมาร่วมกิจกรรมได้ ผู้ปกครองยังได้เสนอแนวทางเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง คือการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูที่ปรึกษา ซึ่งผู้ปกครองยินดีต้อนรับและให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

2) การให้คำปรึกษาหารือเบื้องต้นแก่นักเรียน พบว่า นักเรียนและครูมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น นักเรียนมารับคำแนะนำอยู่บ้างในช่วงพักเที่ยงวัน หรือคาบที่ว่างจากการเรียนการสอน ทั้งในเรื่อง ปัญหาการเรียน ปัญหาเพื่อนนักเรียน ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจตามลำดับ ซึ่งยังมีนักเรียนบางคนที่ไม่กล้าที่จะขอคำแนะนำจากครูที่ปรึกษา ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการสอบถามจากเพื่อนนักเรียน ผลของการให้คำปรึกษาหารือเบื้องต้น นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนลดลง นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น นักเรียนมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น สิ่งที่ค้นพบในการแก้ปัญหาของนักเรียนจากการบอกเล่า พูดคุยของนักเรียนกับครูที่ปรึกษาคือ การไม่ได้รับความร่วมมือและเอาใจใส่ของครูประจำวิชาในการที่นักเรียนขอดำเนินการแก้ผลการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถดำเนินการแก้ไขผลการเรียนของตนเองได้

3) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) พบว่า ครูที่ปรึกษา ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการเป็นอย่างดี ให้นักเรียนจับคู่กัน โดยความสมัครใจและยินดีให้การรับรองดูแลช่วยเหลือจากเพื่อนอีกคนหนึ่ง ครูที่ปรึกษาได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่จับคู่กัน ว่ามีปัญหาอะไรหรือไม่ นักเรียนที่จับคู่กันมีความรู้สึกเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน รู้จักการให้และการรับ กิจกรรมนี้ทำให้ ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหา ด้านการเรียนการสอน ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และพฤติกรรม ซึ่งค้นพบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหาลดลง

1.3.5 การส่งต่อ เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการภายในโรงเรียนซึ่งเป็นการประสานงานระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไม่ได้ดำเนินการในการส่งต่อภายนอก

1.3.6 การประเมินมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า มีมาตรฐานคุณภาพโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี และยังมีตัวชี้วัดบางข้อที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เช่น ข้อที่ 1.1.2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกรายวิชา ซึ่งผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนเกี่ยวกับการมีผลการเรียน 0, ร, มส, โดยใช้กระบวนการส่งต่อภายในเพื่อประสานความร่วมมือกับครูประจำวิชาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในความรับผิดชอบ และข้อที่ 3.2 ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อบทบาทหน้าที่การดูแลช่วยเหลือ เนื่องจากมีครูบางท่านยังไม่เข้าใจและไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เข้าใจถึงขั้นตอนในการปฏิบัติ ซึ่งต้องมีการนิเทศ กำกับติดตามอย่างใกล้ชิด

2. วงรอบที่ 2 ใช้กิจกรรมในการพัฒนา 2 กิจกรรม ได้แก่

2.1 กิจกรรมการประชุมปรึกษาหารือ สรุปได้ว่า การดำเนินการแก้ผลการเรียนของนักเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และแนวทางในการดำเนินการนั้นคือ การประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางร่วมกันของทุกฝ่าย และจะต้องอาศัยการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดของครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา และผู้บริหาร กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการประชุมครูที่ปรึกษาเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนในความรับผิดชอบเกี่ยวกับการแก้ผลการเรียน 0, ร, มส, ของนักเรียน และร่วมกันจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการให้การช่วยเหลือนักเรียนพร้อมกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันซึ่งผลที่ได้ก็เป็นที่น่าพอใจในระดับมาก ข้อมูลที่ได้จากจำนวนนักเรียน 62 คน ที่มีผลการเรียน 0, ร, มส, สามารถที่จะดำเนินแก้ผลการเรียนตามแนวทางที่กำหนดได้ 55 คน คิดเป็น 88.70 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่มีผลการเรียน 0, ร, มส ส่วนที่เหลืออีก 7 คน คิดเป็น 11.30 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่มีผลการเรียน 0, ร, มส

2.2 การดำเนินการนิเทศภายในพบว่า ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจ และมีความเชื่อมั่นที่จะสามารถจัดกิจกรรมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขวัญกำลังใจ และมีความเชื่อมั่นที่จะสามารถจัดกิจกรรมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้น ผลการนิเทศภายใน สรุปได้ว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความมั่นใจที่จะนำไปสู่การจัด

กิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ และเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมวิจัยนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรให้การนิเทศภายในและติดตามต่อเนื่องอย่างใกล้ชิดตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี โดยตระหนักในความรับผิดชอบดำเนินการอย่างจริงจัง

2.2.2 การคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาใช้กิจกรรมหลากหลายครบขั้นตอน จนทำให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องส่งผลให้จำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงลดลงเพราะการดูแลช่วยเหลืออย่างตรงจุด

2.2.3 การส่งเสริมนักเรียน ตั้งแต่ครูที่ปรึกษาได้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และไปพบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนประพฤติตนดีขึ้น และผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน

2.2.4 การป้องกันและแก้ไข ครูที่ปรึกษาใช้วิธีดูแลแบบเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนรักเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนและพยายามปฏิบัติเป็นนักเรียนที่ดีตามที่ครูต้องการทำให้นักเรียน โรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาศาสตร์มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้ชีวิตในทางที่ถูกต้อง

2.2.5 การส่งต่อนักเรียน โรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาศาสตร์ มีระบบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพคือมีการดำเนินการต่อเนื่องตามขั้นตอนและมีการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิด

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาครูการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาศาสตร์ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลการดำเนินงานที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหา สํารวจข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหา ตามเกณฑ์

การประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งระบบ มีมาตรฐานหลายด้าน ที่ควรปรับปรุงแก้ไขเร่งด่วน โดยเฉพาะด้านบุคลากรซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดบุคลากรที่จะดูแลซึ่งสอดคล้องกับ วิเชียร พุฒเวียง (2547 : 3-4) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกวางโจนศึกษาอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่าครูที่ปรึกษาส่วนมากยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ยังไม่เห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสุวิทย์ พลวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเมษวดีพิทยาคม อำเภอเมษวดี จังหวัดร้อยเอ็ดผลการศึกษาพบว่า สภาพก่อนการดำเนินการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนดำเนินตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังไม่เป็นระบบต่อเนื่องถูกต้องตามกระบวนการเนื่องจากครูที่ปรึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เศรษฐา คำคล่อง (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนศิลาทองพิทยาสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งพบว่าบุคลากรมีปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนและไม่สามารถสรุปผลการดำเนินงานเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

2. ผลการพัฒนาบุคลากรโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น เข้าใจในบทบาทหน้าที่ เกิดความตระหนักที่จะช่วยแก้ไขปัญหานักเรียนที่สอดคล้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสุวิทย์ พลวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้ครูที่ปรึกษาเกิดการพัฒนาตนเองจนก่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน วิจิตร พันธุ์สวัสดิ์สกุล (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาการพัฒนาการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมัธยาศิรี จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลนักเรียน โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ วิทยากรให้ความรู้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบ สังเกต สะท้อนผลการพัฒนาแล้ว คือ ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในบทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษา การวิเคราะห์ กรณีศึกษาเพื่อร่วมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผิด

ปฏิบัติการจัดทำระเบียบวาระสัมมนา การคัดกรองนักเรียน โดยการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ : The Strengths and Difficulties Questionnaire) การแปลผล และสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ตั้งแต่การวางแผน การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ตามองค์ประกอบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การกำหนดกิจกรรมในการป้องกันแก้ไข การส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ ทวี วิชัยวงษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาค้นคว้าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านทรายทองวิทยาคม อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากร โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม โยมนุ่ม และกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือมากยิ่งขึ้น

3. ผลการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.1 พฤติกรรมของครูที่ได้รับการอบรม ศึกษาดูงาน ส่วนใหญ่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานจากเดิม สามารถดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการขั้นตอนได้ครบถ้วน ทั้งการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ มีการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น มีข้อมูลประกอบในการตัดสินใจในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของจำลอง สายใจ (2546 : 68) ที่กล่าวว่า การศึกษาดูงานทำให้บุคลากรได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ ทำให้เกิดความมั่นใจนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นระบบได้ และทวี วิชัยวงษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยการไปศึกษาดูงานทำให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

3.2 พฤติกรรมของครูหลังได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตาม เป็นการทำงานตามปฏิทินปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งวางแผนร่วมกันของกลุ่มผู้วิจัย ทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ มีเอกสารที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ การประเมิน สอดคล้องกับ กิตติภพ เกาแก้ว (2547 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

ละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การพัฒนาครูที่ปรึกษาโดยการดำเนินการฝึกอบรม การศึกษาเอกสารและการนิเทศกำกับติดตาม ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ 5 ขั้นตอนในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัญหาของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของประหยัด ตีเพ็ญ (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษากการพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม พบว่าการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบและร่วมปรับปรุงแก้ไข บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งผลให้โรงเรียนมีระบบการนิเทศภายในมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศ ร่วมกันทำงานอย่างมีความสุขเป็นกัลยาณมิตรต่อกันและเกิดการพัฒนาตนเองในวัฒนธรรมการทำงาน ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และผลการวิจัยของ เขษฐา คำคดอง (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนศิลาทองพิทยาสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาครู โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการนิเทศภายในทำให้บุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการคัดกรองนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว และสรุปรายงานผลไปในรูปแบบเดียวกัน

3.3 พฤติกรรมนักเรียน พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทางที่พึงประสงค์มากขึ้น การแก้ไขปัญหานักเรียนในด้านการเรียน ที่พบว่านักเรียนมีผลการเรียน 0, ร, มส ครูที่ปรึกษาได้ใช้การกำกับนิเทศ ติดตาม ในการช่วยเหลือซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถแก้ผลการเรียนให้ผ่านตามหลักการวัดและประเมินผลของหลักสูตรได้ สอดคล้องกับ วิเชียร ทูยเวียง (2547 : 137) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกวางโจนศึกษา อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิกล่าวถึงการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนที่คิด 0, ร, มส ของครูที่ปรึกษาต้องมีการกำกับติดตาม เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยความร่วมมือกันของทุกฝ่าย และ จำลอง สายใจ (2546 : 78) พบว่าพฤติกรรมของนักเรียนหลังจากที่บุคลากรได้มีข้อมูลในการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ เอาใจใส่นักเรียนมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิม คือ สนใจการเรียนมากขึ้น เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของทวิ วิชัยวงษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านทรายทองวิทยาคม ทำให้

นักเรียนมีความประพฤติและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

โดยสรุป ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อ ไร่แก้ววิทยาสรรค์ โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ กำกับ ติดตาม เป็นนวัตกรรมในการวิจัยตามกรอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ครูมีความเข้าใจและสามารถดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้เป็นอย่างดี นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนของตนได้ นักเรียนมีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบมากขึ้น สามารถยกระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเสื่อ ไร่แก้ววิทยาสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

จากการวิจัยพบว่าการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมียุทธศาสตร์ที่ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่

- 1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมเชิงปฏิบัติการจะทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น
- 1.2 การศึกษาดูงาน ประสานงานกับโรงเรียนที่ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้มาตรฐานจะทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริม ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ได้เป็นอย่างดี
- 1.3 การฝึกปฏิบัติจริง การฝึกปฏิบัติจริง จะทำให้ครูสามารถดำเนินการตามคู่มือครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นปกติ
- 1.4 กิจกรรมการประชุมปรึกษาหารือ สรุปได้ว่า การดำเนินการแก่ผลการเรียนของนักเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และแนวทางในการดำเนินการนั้นคือ การประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางร่วมกันของทุกฝ่าย และจะต้องอาศัยการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดของครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา และผู้บริหาร

1.5 การดำเนินการนิเทศภายในพบว่า ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจ และมีความเชื่อมั่นที่จะสามารถจัดกิจกรรมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขวัญกำลังใจ และมีความเชื่อมั่นที่จะสามารถจัดกิจกรรมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้น ผลการนิเทศภายใน สรุปได้ว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความมั่นใจที่จะนำไปสู่การจัดกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ และเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมวิจัยนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรให้การนิเทศภายในและติดตามต่อเนื่องอย่างใกล้ชิดติดตามขั้นตอน

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาครูด้านการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรดำเนินการ ดังนี้

1. โรงเรียนควรกำหนดเป็นนโยบายให้มีการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารเผยแพร่ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน

2. การนิเทศ กำกับ ติดตาม จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อสรุปหาแนวทางการดำเนินงานที่ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง

3. โรงเรียนควรพิจารณาวางแผนการแก้ปัญหาของโรงเรียนในภาพรวม ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา เช่น ภาระงานการเรียนการสอน หน้าที่พิเศษ เวลาว่างปริมาณที่ใช้ในการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมซึ่งจะทำให้การทำงานของครูที่ปรึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. จัดให้มีกิจกรรมทบทวนความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจะทำให้ครูที่ปรึกษามีการพัฒนาและเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยองค์ประกอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เฉพาะด้านใดด้านหนึ่งจะทำให้สามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ครูที่ปรึกษาสามารถใช้การวิจัยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ได้